

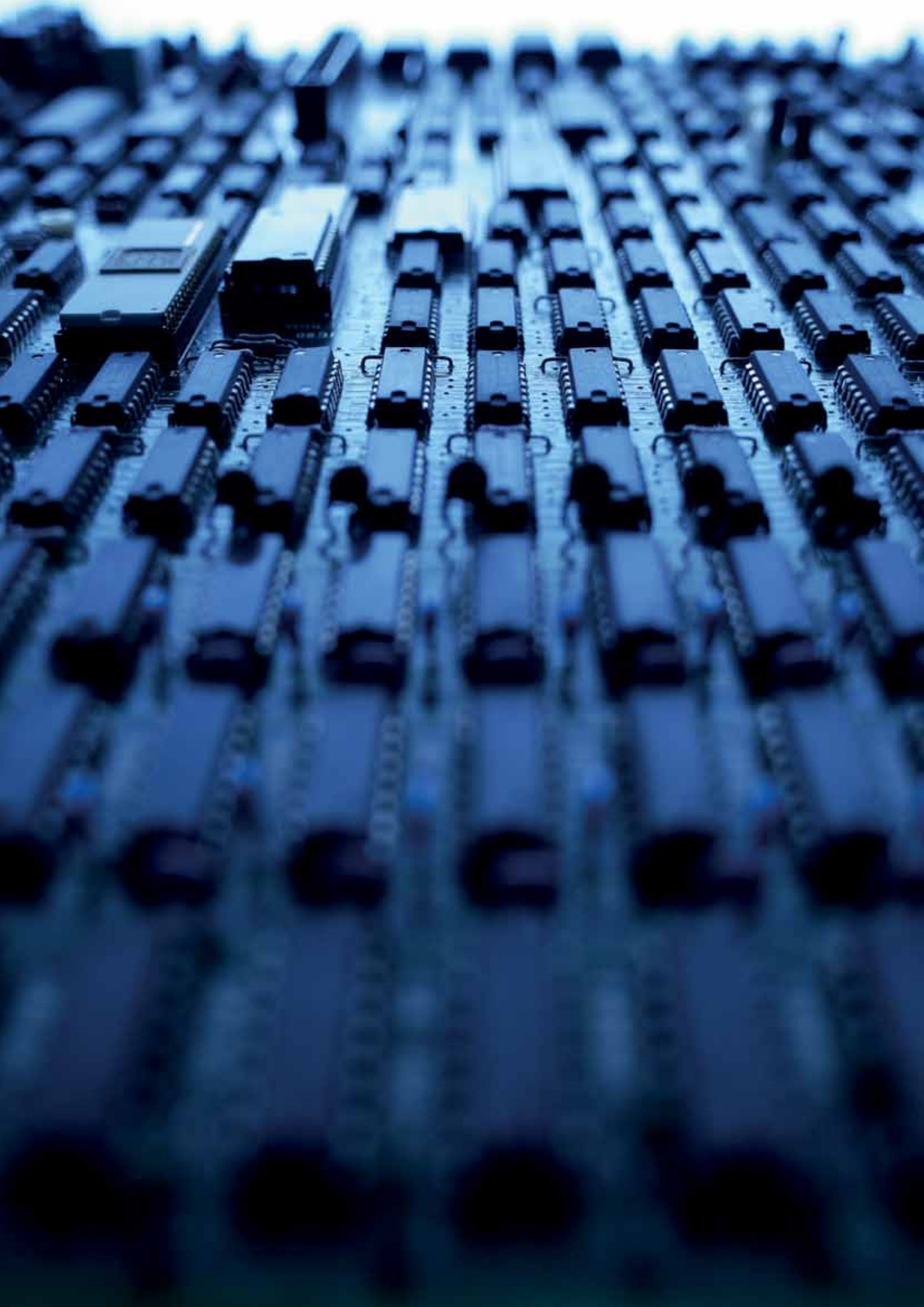

INDUSTRISAMTALEN *mellan*
NÄRINGSDEPARTEMENTET
och INDUSTRIRÅDET
2013–2014

INNEHÅLL

Förord.....	5
Industrisamtal för fortsatt välstånd i Sverige.....	6
Industrins förutsättningar.....	8
Industrins kompetensförsörjning.....	10
Industrins innovationsarbete.....	12
En hållbar svensk industri i världsklass.....	14
Industrins internationalisering och exportfrämjande.....	16

FÖRORD

Sverige har en avancerad industri med världsledande företag inom en lång rad branscher. Den svenska industrin har också en lång och fascinerande historia. Genom åren har industrin skapat jobb, tillväxt och välfärd för människor i hela landet. Industrin är ryggraden i den svenska ekonomin – och jag är övertygad om att den kommer att vara det även i framtiden.

Men i takt med att omvärlden förändras möter industrin nya utmaningar. Det handlar till exempel om kompetensförsörjning, hur vi förbättrar samverkan mellan forskning och näringsliv, hur vi säkerställer en fortsatt hög produktivitet, främjar export samt hur vi skapar ett gott investeringsklimat i Sverige och för svensk industri.

Vi lever i ett av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga länder. Det är en position vi ska behålla. Då krävs långsiktighet och goda villkor för företagsamhet. Men framförallt krävs att vi är många som drar åt samma håll.

Under 2013–2014 har därför regeringen tillsammans med Industrirådet träffat forskare, myndigheter, företag och organisationer med intresse för utbildning, export, ekonomi och konkurrenskraftsfrågor för att diskutera industrins långsiktiga utmaningar – och deras lösningar.

Jag vill tacka alla medverkande för diskussioner som gett nya perspektiv, insikter och goda idéer. I detta dokument kan ni läsa om resultatet av de förda industrisamtalen. Den här industristrategin kan ligga till grund för fortsatta diskussioner om hur svensk industri även i framtiden kan skapa fler jobb och ökad konkurrenskraft.

Annie Lööf
Näringsminister

INDUSTRISAMTAL FÖR FORTSATT VÄLSTÅND I SVERIGE

Globaliseringen innebär en växande marknad och en allt hårdare konkurrens. Svensk industri behöver ständigt utvecklas för att vara konkurrenskraftig på världsmarknaden. Och Sverige som nation måste hela tiden utveckla förutsättningarna för att vara ett attraktivt land för industriföretag. För att vinna i den globala konkurrensen måste vi ha förmåga att omsätta kunskap till värde, det vill säga skapa innovationer i både näringslivet och den offentliga sektorn. I Sverige lade regeringen år 2012 fast en innovationsstrategi som anger inriktningen av innovationsarbetet och nu omsätts strategin i handling. En handlingsplan för industriell utveckling i Sverige syftar till att utifrån innovationsstrategin föreslå nödvändiga åtgärder.

Industrin i Sverige står för en femtedel av BNP och tre fjärdedelar av exporten. Industrin sysselsätter direkt cirka 650 000 personer. I takt med att industrin utvecklas och fokuserar sin verksamhet har tjänster såsom FoU, IT och finansiella tjänster outsourcats till företag som är specialister på detta. Industrin sysselsätter 350 000 personer i denna företagstjänstesektor. Totalt sysselsätter industrin därmed i Sverige omkring en miljon personer vilket är 20 procent av sysselsättningen. Att vi i Sverige har en livskraftig industri med industriproduktion och industrirelaterade tjänster är avgörande för vårt välstånd.

Industrirådet, som inom ramen för Industriavtalet samlar arbetsgivarorganisationer och fackförbund inom industrin, har under år 2013–2014 tillsammans med Näringsdepartementet haft en serie dialoger om hur förutsättningarna för industrin i Sverige kan utvecklas. Samtalen har haft sin utgångspunkt i industrins behov, regeringens innovationsstrategi samt EU:s och OECD:s arbeten. Fem möten har hållits med följande teman:

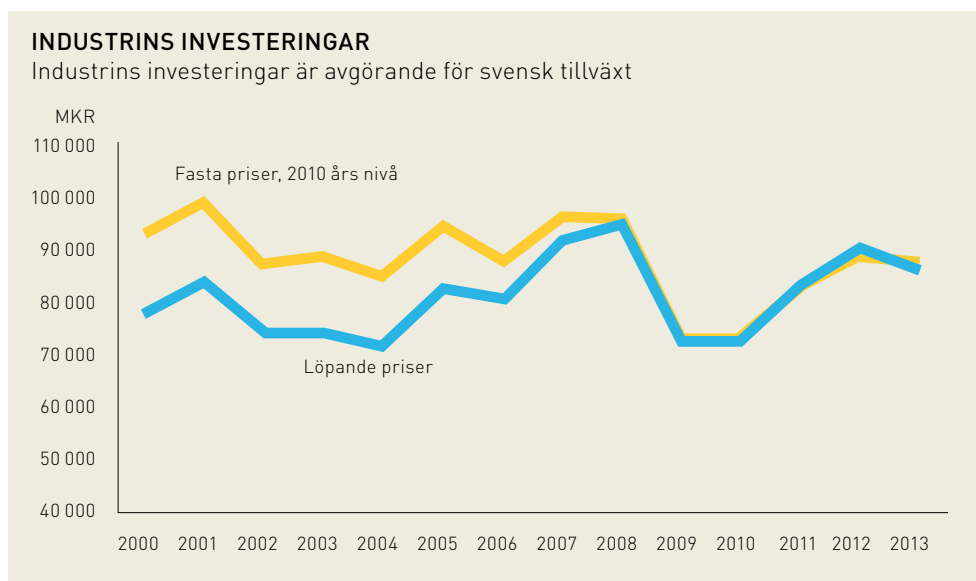
- Industrins förutsättningar
- Industrins kompetensförsörjning
- Industrins innovationsarbete
- Hållbar industri
- Industrins internationalisering och exportfrämjande

Experter, industriledare och myndighets- och organisationsföreträdare har, under ledning av näringsministern, fört en dialog med näringsdepartementet om hur Sverige kan stärka dessa grundpelare. En central utgångspunkt är att Sverige inom dessa områden behöver sätta konkreta mål för industrins utveckling i Sverige och följa upp dessa.

Denna skrift är ett första steg i syfte att främja den industriella utvecklingen i Sverige. Det finns emellertid ytterligare frågor som är av central betydelse och i nästa steg bör även frågor om energi, klimat och infrastruktur tas upp på agendan. Industrirådet ser därför fram emot en fortsatt konstruktiv dialog för att ytterligare förstärka Sverige som en attraktiv industrination. Detta kommer att skapa fler arbetstillfällen och ökat välstånd i landet.

INDUSTRINS FÖRUTSÄTTNINGAR

Länder konkurrerar med varandra om industriella investeringar. När företag ska investera i ny eller befintlig verksamhet görs en lång rad överväganden där ekonomiska, geografiska och sociala förutsättningar har betydelse för beslutet. Industrins verksamhet är mycket komplex och företagens beslutprocess innebär en optimering av de olika faktorer som är viktiga. Goda förutsättningar i Sverige är helt avgörande för att vi även i fortsättningen ska ha en industriell verksamhet i landet.

Källa: SCB 2014

INDUSTRIRÅDETS VISION

Sverige ska vara världsledande inom kvalificerad industriell verksamhet som kännetecknas av innovativ kunskap, transparens, effektivitet och samverkan. Det ska finnas bra vägar att finansiera och utveckla nya och befintliga industriföretag. Kontakterna mellan myndigheter och företag, liksom med de fackliga organisationerna, kännetecknas av enkelhet, respekt och långsiktigt förtroende.

BEHOV AV FÖRÄNDRING

Ökad produktion i Sverige

INRIKTNING: Produktionskostnaden är summan av alla olika förutsättningar för industrins produktion – kraven på företagen bör så långt som möjligt harmonisera med regler i jämförbara länder.

TIDIG ÅTGÄRD: Gemensam, regelbunden uppföljning av nyckelfaktorer för industrins konkurrenskraft.

Ett transparent och effektivt regelverk

INRIKTNING: Industriinvesteringar som kan ha miljökonsekvenser behöver handläggas snabbare samtidigt som en förenklad hantering av tillstånd för redan befintlig verksamhet bör tillämpas.

TIDIG ÅTGÄRD: Effektivisera miljöprövningsprocessen genom färre steg och kort handläggningstid, en tvingande längsta handläggningstid bör införas.

Hög kunskap i produktions- och processteknik

INRIKTNING: Utveckla strategisk kompetens inom produktionssystem och produktionsteknik samt inom processteknik.

TIDIG ÅTGÄRD: Samla ett virtuellt nationellt centrum med industri, institut och högskoleforskning kring kunskap och tillämpning inom produktionsområdet.

En nationell strategi för råvaruförädling

INRIKTNING: Öka Sveriges nyttjandegrad av våra råvarutillgångar genom ny teknik

TIDIG ÅTGÄRD: Nationell insats för att stötta utveckling inom hållbar kemi.

Flexibilitet och trygghet på arbetsmarknaden

INRIKTNING: Flexibilitets- och trygghetsfrågor ska i första hand regleras av parterna genom överenskommelser. Partsautonomin bör bevaras och utvidgas så att företagens behov av konkurrenskraft, flexibilitet och utveckling, på ett smidigt och funktionellt sätt, kan förenas med de anställdas behov av trygghet i anställning och utveckling i arbetet.

TIDIG ÅTGÄRD: De nu aktuella frågorna hanteras i partssystemet. Enbart när det är uppenbart att parterna inte förmår att lösa angelägna problem bör det politiska systemet involveras.

Bättre rekrytering och effektiva omställningssystem

INRIKTNING: Det ska vara enkelt för företag att rekrytera kompetenta medarbetare och för anställda att när behov finns kunna ställa om till nya eller förändrade yrkeskunskaper

TIDIG ÅTGÄRD: Bättre samverkan mellan offentliga insatser för omställning och parternas insatser via Trygghetsrådet och Trygghetsfonden.

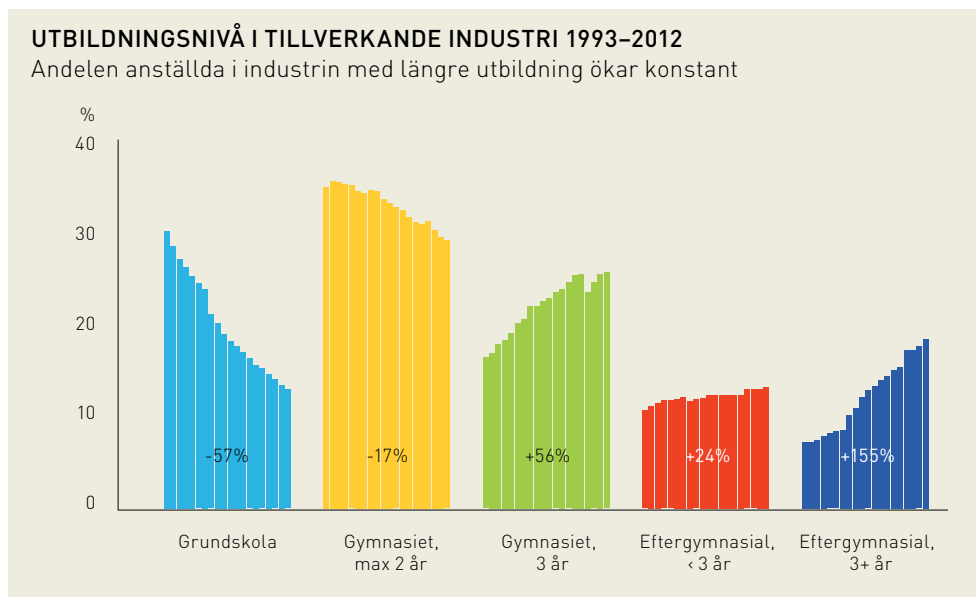
Ökad tillgång till kapital i tidiga skeden och vid expansion

INRIKTNING: Nystartade bolag och bolag i expansionsfas behöver bättre förutsättningar för finansiering.

TIDIG ÅTGÄRD: Högre effektivitet genom en översyn och omstrukturering av statliga finansieringsinstrument, så att dessa ger ökat tillgång till kapital för nya företag och företag i expansionsfas.

INDUSTRINS KOMPETENSFÖRSÖRJNING

För att industrin ska kunna fortsätta bidra till svensk sysselsättning och välstånd krävs det kompetenta medarbetare som kan utvecklas i takt med industrin. De yrkesroller som är speciellt kritiska för industriföretag är kvalificerade yrkesarbetare, tekniker samt högskole- och civilingenjörer.

Källa: SCB 2013

INDUSTRIRÅDETS VISION

Sverige har ett flexibelt, högkvalitativt utbildningssystem som ger elever och studenter i gymnasieskolan, yrkesvux, yrkeshögskolan och högskolan, kunskaper som gör dem attraktiva för företagen. Utbildningar och företag samverkar vilket leder till matchning på arbetsmarknaden. Det finns en helhetssyn på utbildningssystemet som möjliggör livslångt lärande och karriärväxling.

BEHOV AV FÖRÄNDRING

Helhetssyn på utbildningssystemet

INRIKTNING: Ta utgångspunkt i industrins långsiktiga kompetensbehov.

TIDIG ÅTGÄRD: Stärk banden mellan arbetsmarknad och utbildning genom till exempel Teknikcollege.

Gymnasieskola för anställningsbarhet

INRIKTNING: Skapa attraktiva utbildningsvägar till vidare studier eller jobb direkt.

TIDIG ÅTGÄRD: Ökad undervisningstid.

Ett utvecklat yrkesvux

INRIKTNING: Underlätta för vuxna att skaffa sig yrkesutbildning.

TIDIG ÅTGÄRD: Gör yrkesvux till permanent utbildningsform.

En utökad yrkeshögskola

INRIKTNING: Stärk yrkeshögskolan för att möta industrins kompetensbehov.

TIDIG ÅTGÄRD: Kraftigt ökade anslag.

Kvalitet i högskolan

INRIKTNING: Ökad samverkan för konkurrenskraftig ingenjörsutbildning.

TIDIG ÅTGÄRD: Sätt fokus på ökad genomströmning.

Öka ungas intresse för teknik och naturvetenskap

INRIKTNING: Öka relevansen i undervisningen genom koppling till samhällsutmaningarna.

TIDIG ÅTGÄRD: Öka attraktiviteten för läraryrket inom teknik och naturvetenskap.

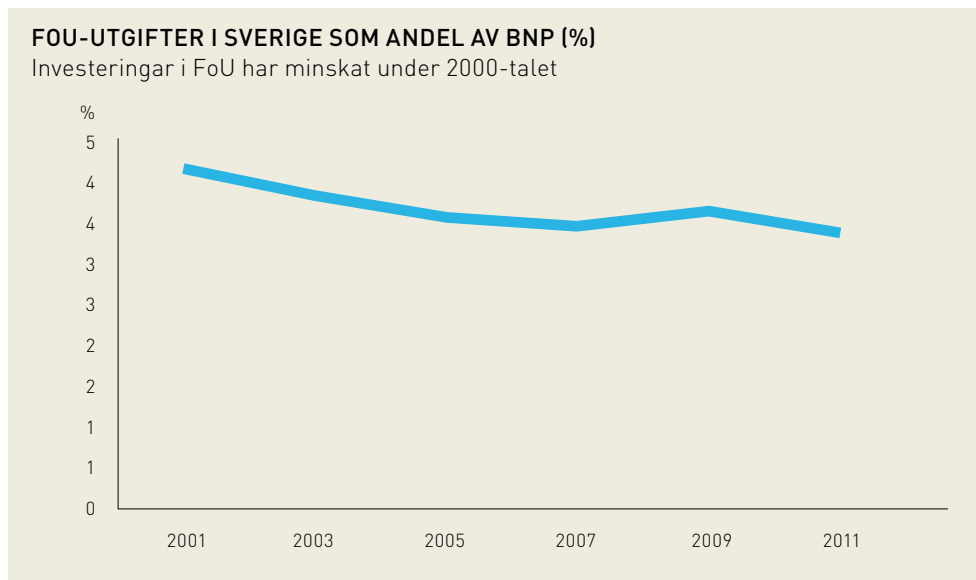
Bättre förutsättningar för återkommande utbildning

INRIKTNING: Ett studiemedelsystem för ökade möjligheter för yrkesverksamma att kombinera arbete och utbildning.

TIDIG ÅTGÄRD: Ge högskolan ekonomiska incitament för prövning av reell kompetens.

INDUSTRINS INNOVATIONSARBETE

Sverige och OECD-länderna har tidigare haft ett kunskapsförsprång som gjort att vi kunnat skapa välstånd byggt på kunskapsintensiva produkter och tjänster. Med globaliseringen och fler länder som satsar på utbildning och forskning ökar konkurrensen även i detta produkt- och tjänstesegment. Det räcker inte med hög kunskap för att leda utvecklingen. Länder måste också ha förmåga att omsätta denna kunskap till innovationer i näringslivet och i den offentliga sektorn och därmed skapa värde för Sverige.

Källa: SCB 2013

INDUSTRIRÅDETS VISION

År 2025 är Sverige det land i världen som är fortsatt bäst på att utveckla innovations-
möjligheter för små och stora företag.

BEHOV AV FÖRÄNDRING

Stimulera samverkan mellan akademi och näringsliv

INRIKTNING: Genom att premiera nära samverkan mellan lärosäten och industri inom FoU skapas högre kvalitet och större samhällsnytta.

TIDIG ÅTGÄRD: Tydliggör att samverkan med näringslivet bör vara en viktig faktor vid statlig resurstilldelning till högskolor och universitet, samt vara positivt för karriär och löneutveckling inom akademi och institut.

Utveckla och stärk institutens roll i FoU-systemet

INRIKTNING: Stärk institutens roll för att utveckla och nyttiggöra kunskap.

TIDIG ÅTGÄRD: Tydligare förutsättningar för instituten att utveckla demonstrationsmiljöer och supportfunktion för företagens deltagande i EU-forskningssamarbete.

Strategiska innovationsområden för stärkt konkurrenskraft

INRIKTNING: Strategiska innovationsområden (SIO) ges en långsiktighet, ett starkt industriellt fokus och en successiv utökad budget.

TIDIG ÅTGÄRD: Stärk SIO resursmässigt och som modell för samverkansprogram för FoU och innovation, med industrins behov i fokus.

Innovationsupphandling för att skapa marknad för innovationer

INRIKTNING: Upphandling av innovation ska leda till teknikutveckling och nya affärs-
möjligheter samt produktion och arbetstillfällen i Sverige.

TIDIG ÅTGÄRD: Utforma en sammanhållen strategi och handlingsplan för hur upphandling kan främja innovation. Regeringen bör följa upp användningen av innovationsupphandling.

Utveckla forskningsinfrastruktur som potential för innovation

INRIKTNING: Utöka utnyttjande och utveckling av forskningsinfrastruktur.

TIDIG ÅTGÄRD: Fortsätta verka för att stärka den svenska industrins möjligheter att delta vid etableringen av forskningsanläggningar såsom ESS och MAX IV.

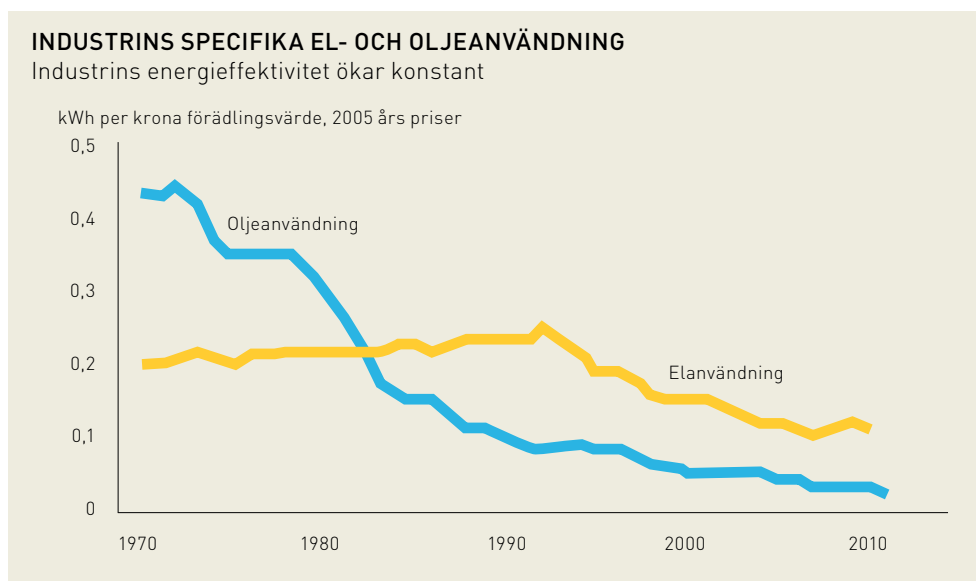
Strukturfondsmedel och EU-forskningsmedel – katalysator för innovation

INRIKTNING: Genom ökad samverkan mellan industri, myndigheter och regionala/
lokala offentliga aktörer för att EU-medlen ska bli en ännu bättre katalysator för att utveckla industrins konkurrenskraft och innovation.

TIDIG ÅTGÄRD: Utveckla plattformar för dialog mellan myndigheter, industri och forskning samt support för företagens deltagande i det Europeiska FoU-samarbetet.

EN HÅLLBAR SVENSK INDUSTRI I VÄRLDSKLASS

Samhället är beroende av produkter och tjänster från industrin. Svensk industri har god tillgång till råvaror och koldioxid-neutral energi samt håller en god miljöprestanda. Genom att utveckla, tillverka och exportera hållbara produkter och tjänster bidrar industrin till jobb och välfärd i Sverige. Förutsättningarna för en resurseffektiv industri måste ständigt utvecklas för att vi ska behålla vår position som framgångsrik industrination som bidrar till en hållbar utveckling.

Källa: Energimyndigheten, Energiläget 2012

INDUSTRIRÅDETS VISION

Sverige är fortsatt världsledande på hållbar produktion och hållbara produkter. Genom att exportera miljönytta bidrar industrin till en hållbar utveckling globalt och tillväxt i Sverige.

BEHOV AV FÖRÄNDRING

Långsiktigt stabila regelverk ska bidra till att ökad resurseffektivitet

INRIKTNING: Styrmedel ska premiera resurseffektiv produktion och kretslopps-baserade produktionssystem med minskad resursförbrukning.

TIDIG ÅTGÄRD: Restprodukter och restenergi ska enklare kunna användas som råvara. Styrmedel bör inriktas på avfallsströmmarna, FoU behövs för ökad materialåtervinning och det behövs även definitioner på återvinningsbarhet m.m. Målkonflikter inom giftfria kretslopp bör analyseras.

Arbeta för höga internationellt harmoniserade miljökrav

INRIKTNING: Arbeta för att EU:s redan beslutade miljölagstiftning införlivas i alla EU länder och därmed dra nytta av att industrin i Sverige ligger långt fram när det gäller miljöarbete och resurseffektivitet. Förstärk satsningar på tillsyn och marknadskontroll inom EU.

TIDIG ÅTGÄRD: Sverige bör vara en fortsatt stark röst för globalt konventionsarbete och arbeta för att bibehålla höga skyddsnivåer av miljön på alla nivåer.

Utveckla produktionssystem och processer med hög miljöprestanda

INRIKTNING: Konkurrensen som möter svenska företag är global. Nationella styrmedel måste utformas med denna utgångspunkt så att den globala konkurrenskraften för svenska företag kan behållas.

TIDIG ÅTGÄRD: Det behövs investeringar i forskning, innovation och demonstrationsanläggningar. Ett område är att utveckla industriprocesser som återanvänder resurser i ett slutet kretslopp.

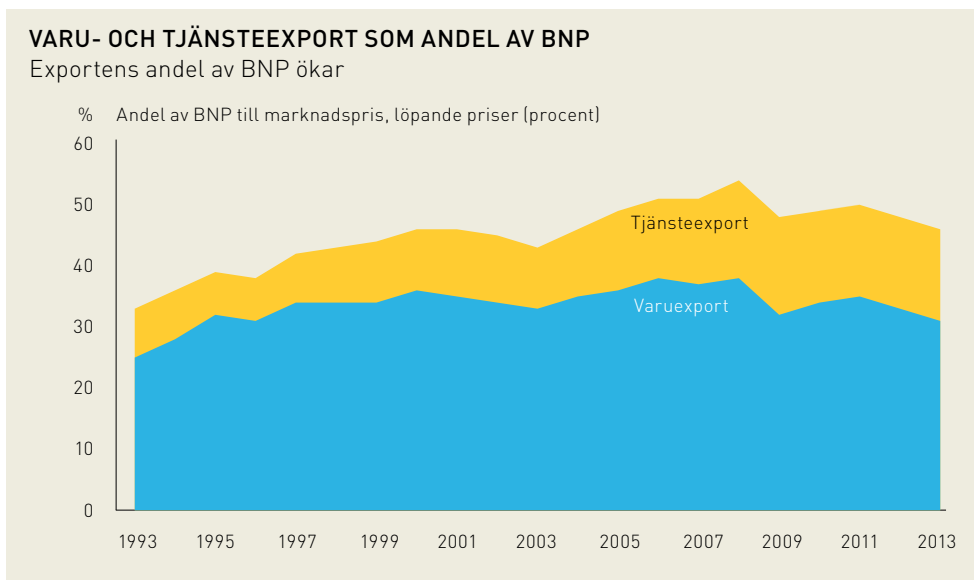
Utveckla produkter med hög miljöprestanda

INRIKTNING: Produkter har fri rörlighet inom EU. Styrmedel som riktas mot produkter måste vara harmoniserade och mätbara samt utformade så att de med enkelhet kan integreras och tillämpas i företagen.

TIDIG ÅTGÄRD: Sverige bör vara pådrivande i det internationella arbetet med produktstandardisering så miljöaspekter kommer in i fler internationella standarder.

INDUSTRINS INTERNATIONALISERING OCH EXPORTFRÄMJANDE

I takt med globaliseringen har världshandeln som andel av världsbNP ökat. Sveriges export stod år 2013 för 46 procent av Sveriges BNP. Våra tio största exportörer är alla industriföretag och tillverkningsindustrin som helhet exporterar 64 procent av all produktion. Frihandel samt goda förutsättningar för internationalisering och export är avgörande för att industriföretag i Sverige ska kunna fortsätta växa.

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna

INDUSTRIRÅDETS VISION

Sverige är en fortsatt framgångsrik och attraktiv nation för produktion, forskning och utveckling. Genom goda villkor för export bidrar industrin till Sveriges välstånd.

BEHOV AV FÖRÄNDRING

Utveckla en nationell strategi för exportfrämjandet

INRIKTNING: En samlad nationell strategi för exportfrämjandet, behöver utvecklas.

I denna bör bland annat en samordning mellan myndigheter utvecklas ytterligare så att det inte uppstår "glapp" mellan myndigheter med olika uppdrag.

TIDIG ÅTGÄRD: En analys och "best practise" av andra länders erfarenheter bör ligga till grund för en svensk strategi.

Utveckla strategier för tillväxtregioner

INRIKTNING:. Sverige bör utnyttja sitt goda internationella anseende till att konkretisera exportfrämjandet så att flera svenska företag vågar ta steget ut genom att ta fram en tydlig strategi för tillväxtregioner.

TIDIG ÅTGÄRD:. Lyft fram framgångsexempel, hjälp att bygga kluster av företag, placera fler svenska officiella representanter utomlands med olika inriktning.

Värna och utveckla EU:s inre marknad

INRIKTNING: Det ska råda fri rörlighet på EU:s inre marknad. Fortsätta att verka för eliminering av handelshinder på den inre marknaden. Skillnader i nationella tolkningar och genomförande av direktiven kan skapa hinder för den fria rörligheten.

TIDIG ÅTGÄRD: Direktiv och förordningar bör lämna mindre utrymme för nationella tolkningar samt att medlemsstaterna och EU-kommissionen ska ta fram gemensamma riktlinjer för hur direktiv ska tolkas och genomföras.

Använd standarder som väg till världsmarknaden

INRIKTNING: Standarder är en förutsättning för internationell handel, men fel använda kan de bli ett handelshinder.

TIDIG ÅTGÄRD: Stat och näringsliv samverkar för att utveckla globala standarder som kan ersätta regionala och lokala standarder.

INDUSTRIRÅDET

Byggnadsämnesförbundet

Grafiska Företagens Förbund

Gruvornas Arbetsgivareförbund

GS Facket för skogs-, trä-, och grafisk bransch

IF Metall

IKEM

Industriarbetsgivarna

Jernkontoret

Livsmedelsarbetareförbundet

Livsmedelsföretagen

Skogs- och Lantarbetsgivareförbundet

Skogsindustrierna

Stål och Metall Arbetsgivareförbundet

SVEMEK

SveMin

Sveriges Ingenjörer

Teknikföretagen

TEKO, Sveriges Textil- och Modeföretag

Trä- och Möbelföretagen

Unionen

INDUSTRIRÅDET